

[Justitsministeren]

kommissions- eller udvalgsarbejde. Vi kender problematikken. På dette område er det – som det gælder på en række af de andre felter inden for udlændinge-, flygtninge- og indvandrerpolitikken – nok ikke så meget et spørgsmål om, at vi – regeringen og Folketinget – mangler viden, men mere et spørgsmål om at fremkalde nogle politiske reaktioner, at få truffet politiske beslutninger om at følge den viden, som vi har, op.

Så vil jeg sige til hr. Kofod-Svendsen, som også var inde på, at man bør se lidt mere bredt på hele flygtningeproblematikken, at det synspunkt er jeg meget enig i. Jeg mener, at en af de ting, som igennem de seneste år – ikke bare i vores debat herhjemme, men også i den diskussion, der føres i alle de vesteuropæiske lande – med stigende kraft har gjort sig gældende, er behovet for at se på flygtningeproblemerne i en tættere sammenhæng med bistandspolitik, udviklingspolitik og andre former for politik. Det er en løbende proces, hvor vi også følger godt med, og hvor de drøftelser, der foregår, hvad enten det er i EF- eller i OECD-regi eller i andre samarbejdssammenhænge, følges godt op. Hr. Kofod-Svendsen pegede også på det initiativ, som fra dansk side blev taget i FN for nogle år siden, og som der kan være grund til, tror jeg, på et tidspunkt at overveje at tage frem igen.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 41:

Forslag til folketingsbeslutning om autorisation af psykologer.

Af Ingrid Rasmussen (S), Birgitte Husmark (SF), Mimi Jakobsen (CD) og Elisabeth Arnold (RV) m.fl.

(Fremsat 20/12 91).

Forslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Sundhedsministeren (Ester Larsen):**

Jeg vil gerne med det samme sige, at dette forslag til folketingsbeslutning finder regeringen ikke at kunne støtte. Regeringen finder ikke, at det er nogen god idé at gennemføre en autorisation af psykologer, og det er der flere grunde til.

For det første sker der det ved en autorisation, at der finder en indskrænkning i det grundlovsfæstede princip sted, princippet om borgernes frie adgang til at udøve erhverv. Hvis man skal indskrænke friheden til at udøve erhverv, bør der foreligge nogle tungtvejende grunde til en sådan indskrænkning. Og tungtvejende grunde bør være, at der er tale om en virksomhed, der er forbundet med nærliggende fare for patienternes liv og helbred. Men det er ikke tilfældet med det arbejde, psykologer udfører.

For det andet må man huske, at langt den overvejende del af de psykologer, som beslutningsforslaget drejer sig om, er offentligt ansatte i stat, amtskommuner eller primærkommuner. Det drejer sig om ca. 1.700 af i alt 2.500 psykologer. Her har ansættelsesmyndigheden altså gode muligheder for at sikre sig, at de psykologer, der ansættes, opfylder nogle bestemte krav.

Det samme gælder også for den gruppe af psykologer, der er ansat i private organisationer og firmaer. Dette tal ligger noget over 200, og dertil kommer så et antal på omkring 500 psykologer, der arbejder selvstændigt i privat praksis. Endelig kan de privatpraktiserende psykologer jo selv – og det er i overensstemmelse med markedsføringsloven – give befolkningen en forbrugervejledning. Det kan f.eks. ske ved at give oplysning om, at vedkommende har kandidateksamen som f.eks. cand.psych., eller at vedkommende er medlem af en af de faglige foreninger, der optager kandidatuddannede psykologer.

[Sundhedsministeren]

For det tredje er der for nylig indgået en finanslovsaftale om at indføre en forsøgsordning med sygesikringstilskud til psykologbistand til særligt udsatte grupper. Forsøgsordningen skal indledes den 1. juni 1992 og løbe indtil udgangen af 1994. De særlige grupper, der vil komme i betragtning under forsøgsordningen, vil netop være nogle af dem, som forslagsstillerne nævner under de almindelige bemærkninger til beslutningsforslaget, f.eks. voldsofre.

Det vil være meget ulogisk her og nu at gennemføre en autorisationslov med bl.a. en afgrænsning af, hvilke psykologer der kan være omfattet af autorisationen, når forsøgsordningen efter nogle år kan vise, at behovet for regulering af området enten ikke eksisterer eller er ganske anderledes.

Jeg går ud fra, at forsøgsordningen vil give os nogle nyttige og nogle værdifulde erfaringer inden for dette område. Ikke mindst derfor anser jeg det for meget uhensigtsmæssigt, at forslagsstillerne nu nærmest prøver at foregribe begivenhederne ved at komme med et forslag om autorisation. Jeg vil opfordre til, at vi lader forsøgsordningen køre uden at blande tingene sammen, så vi kan få lejlighed til at gøre os nogle erfaringer om, på hvilken måde psykologvirksomhed mest hensigtsmæssigt kan reguleres, hvis der overhovedet skal ske en regulering.

Derfor kan jeg ikke støtte beslutningsforslaget.

Ingrid Rasmussen (S):

Med en autorisation af psykologer ønsker vi at fremme kvaliteten af det praktiske psykologarbejde og at øge gennemskueligheden på markedet for psykologer, idet der i dag er mange, der kalder sig psykolog og virker som sådan uden at have en kvalificerende uddannelse.

Der er i dag i samfundet et stort behov for psykologhjælp i mange forskellige sammenhænge. Ikke alene er der behov for hjælp i forbindelse med behandling af akut opståede kriser hos folk, f.eks. i forbindelse med ulykker, dødsfald, overfald m.v., men også i forbindelse med kriser, hvis årsag ligger langt tilbage i tiden, f.eks. incesttilfælde. En del kriser vil, hvis de forbliver ubehandlede, resultere i en social og helbredsmæssig nedtur, mens psykolog-

hjælp i tide måske kan forhindre mennesker i at ende i en misbrugssituation i form af enten medicinmisbrug eller misbrug af anden karakter. Ligeledes vil man kunne undgå, at mennesker ender i en svingdørssituation, hvor de bliver sendt fra sted til sted i behandlingssystemet uden at få den hjælp, de reelt har behov for.

Der er et voksende behov for psykologhjælp til børn og unge. Et stigende antal børn ses at have behov for hjælp i forbindelse med den ene af eller måske begge forældrenes død, men det gælder også børn, der har det dårligt i hverdagen på grund af mobning i skolerne el.lign. Det er en meget ulykkelig udgang, når vi oplever, at børn og unge begår selvmord eller får store psykiske problemer, fordi der er et stort pres fra det omgivende samfund.

En nylig opgørelse fra et af vore universiteter viser også, at flere og flere studerende får så store psykiske problemer på grund af det øgede pres på den enkelte, enten i forbindelse med studierne eller fra det omgivende samfund, at de opgiver studierne eller bliver syge.

En autorisation af psykologer vil sikre både borgerne og de offentlige myndigheder, at de psykologer, der bruges, også har en relevant uddannelse, således at vi undgår brug af kvaksalvere med de uoverskuelige resultater, dette kan medføre. I beslutningsforslaget er der som yderligere sikkerhed indført regler om et sagkyndigt autorisationsnævn, der skal godkende ansøgninger om autorisation og føre tilsyn med psykologernes virke.

Jeg beklager meget, at ministeren ikke deler mine anførte synspunkter. Vi vil ikke foregribe begivenhederne med en forsøgsordning, som ministeren nævnte, vi vil tværtimod sikre, at den psykolog, der skal bruges, også har en autorisation, der sikrer de kvalifikationer, samfundet har krav på.

Karen Højte Jensen (KF):

Fru Ingrid Rasmussen gjorde meget ud af at forklare behovet for psykologhjælp. Mange mennesker har behov for psykologhjælp; det anfægter Det Konservative Folkeparti ikke. Men det er i virkeligheden ikke det, forslaget drejer sig om. Det drejer sig om, at de psykologer, som skal give hjælpen, skal være autoriserede. Sundhedsministeren gennemgik ganske grundigt, hvordan fordelingen er. Det er jo ikke sådan, at en socialforvaltning henviser bor-

[Karen Højte Jensen]

gere til folk, der ikke kan give kvalificeret psykologhjælp. Så jeg synes ikke, at det er det, vi skal tale om i dag.

I den konservative gruppe er vi faktisk lidt overraskede over, at der på nuværende tidspunkt kommer et forslag om autorisation af psykologer. Og overraskelsen skyldes naturligvis, at der kort før jul blev indgået en finanslovsaftale, hvor netop spørgsmålet om psykologhjælp var inddraget. Der er aftalt en budgetramme på 7,5 mio. kr. i 1992 og 15 mio. kr. årligt i de to efterfølgende år til en forsøgsordning vedrørende psykologhjælp til voldsofre og andre særligt udsatte grupper. Vi mener, det er rigtigst at afvente resultaterne af denne forsøgsordning og efterfølgende vurdere behovet for autorisation. Efter en forsøgsordning vil der også være mere viden om, hvilke grupper der skal medtages i en eventuel autorisation.

Der er jo i dag en bred vifte af forskellige uddannelser, der umiddelbart vil kunne omfattes. Hvorledes skal der ske en afgrænsning? Psykologisk virksomhed har hidtil ikke været reguleret på nogen måde. Og vi ser en lang række problemer ved en sådan hovsaløsning, som det foreliggende forslag lægger op til.

Vi kan ikke i dag støtte, at en autorisation bliver iværksat. Vi ønsker at afvente forsøgsordningen.

Anders Mølgaard (V):

Der er noget symptomatisk over dette beslutningsforslag. Autorisation er jo ved at blive et af tidens modeord. Enhver faggruppe med respekt for sig selv ønsker at blive statsgaranteret. Denne gang er det psykologerne, i sidste samling var det kiropraktorerne.

Jeg synes, det er en uheldig udvikling, som også er i direkte modsætningsforhold til det grundlovsfæstede princip om borgernes frie adgang til at udøve erhverv. Vi skal efterhånden passe på, at vi ikke ender i et stift og bureaukratisk lavssamfund, som vi havde det før 1857.

I Venstre er vi af den grundopfattelse, at autorisationsordninger med alle de regler og reguleringer, det medfører, kun bør indføres, når der kan konstateres egentlige farlighedsområder, og det finder vi bliver svært at dokumentere for bl.a. psykologernes vedkommende. Hvis man endelig føler, at der er behov for at markere sine specielle uddannelsesmæssige ni-

veauer, den faglige kvalitet, vil det i et frit land være nærliggende at præcisere disse kvalifikationer, når man gennem annoncer osv. henvender sig til potentielle brugere.

Endvidere kan man med rette spørge, om det er relevant med en autorisation af psykologer, når ca. 80 pct. er ansat i offentligt regi, private organisationer osv., som alle har muligheder for at opstille krav om de ønskede faglige forudsætninger.

Jeg synes også, som den tidligere ordfører for De Konservative har sagt, at beslutningsforslaget foregriber begivenhedernes gang. Der er som bekendt i forbindelse med finanslovsaftalen aftalt en forsøgsordning med sygesikringstilskud til psykologbistand til særligt udsatte grupper, eksempelvis voldsofre. Denne ordning starter i 1992 og udløber med udgangen af 1994, og det ville være fornuftigt at afvente resultatet af denne forsøgsordning.

Overordnet synes jeg også, at vi skal passe på, at vi ikke bevæger os ud på en sliske, så vi ender med amerikanske tilstande på dette område, nemlig hver borger sin psykolog. Det er for enkelt og unuanceret at tro, at en universitetsuddannelse som psykolog er ensbetydende med optimal støtte. I mange situationer når man måske et bedre resultat ved at snakke med familiemedlemmer, rigtige venner, sin præst osv. Generelt er vi i Venstre modstandere af, at der skal gå inflation i autorisationsordninger. Vi ønsker ikke, at der skabes en præcedenstilstand, og derfor går vi imod forslaget.

Jeg fandt et lille gruk, som jeg synes er meget manende og efterhånden meget passende på den inflation, jeg føler der er ved at komme på dette område, og som i øvrigt raser i næsten alle faggrupper. Piet Hein er jo en klog gammel mand, og han har bl.a. sagt følgende:

»Der skal findes en gammel historie om en præst, som går om i sin dønt og ser ud, som om han gik med en glorie, og så er det for resten hans horisont.«

Birgitte Husmark (SF):

Det er både med glæde og med beskæmmelse, at jeg her skal give forslaget om autorisation af psykologer nogle ord med på vejen.

Det er med glæde, fordi der er brug for autorisation af psykologer, og hvis nogen er i tvivl om det, behøver man bare at slå op i weekendens aviser og se, hvilket udbud af blandet ka-

[Birgitte Husmark]

liber der dér påstår, at man kan give psykologisk rådgivning og psykologisk behandling. Og det er umuligt at vide for dem, der slår op på disse sider, om der er tale om aldeles selv lærte personer uden embedseksamen, eller om der er tale om folk, der virkelig har den rigtige faglige uddannelse.

Og på den baggrund forstår jeg slet ikke den tale, vi har hørt fra ministerens og andres side om berettigelsen af den frie næring. Der er altså også grænser for, hvad man skal udsætte forbrugerne for. De har brug for at vide, hvem det er, de henvender sig til. De mennesker, der har brug for psykologhjælp, skal ikke kastes ud til hvem som helst, og derfor er jeg meget glad for, at forslaget også indebærer en titelbeskyttelse. Autorisationsordningen vil betyde en yderligere beskyttelse af brugerne.

Dette er jo kun et beslutningsforslag til ministeren, så man behøver ikke at være så frygtelig bange for graden af bureaukrati; den vil ministeren få meget stor indflydelse på. Men vi sigter imod, at man efter to års efteruddannelse med praktisk arbejde vil kunne blive autoriseret til det relevante psykologarbejde. Dermed er det så også gjort muligt, at mennesker i krise eller mennesker med psykiske lidelser ikke kun kan få hjælp hos en praktiserende læge eller hos en psykiater, hvilket måske i den givne situation ikke engang er det mest relevante, men at de også kan få et tilbud om behandling af en autoriseret fagperson, når og hvis vi når til denne autorisationsordning.

Så er vi nået til min beskæmmelse, for den 6. august kunne man i Det Fri Aktuelt læse, at det så ud, som om der var et flertal for, at der nu skulle være sygesikringsbistand ikke bare til læger, men også til dem, der ønskede psykologhjælp. Og det ville ifølge forslagsstillerne, som var Socialdemokratiet, SF og Centrum-Demokraterne, indebære, at man kunne gå til psykolog, hvis det var den mest relevante behandling. I øvrigt er psykologbehandling billigere end psykiaterbehandling. Men sådan gik det ikke. Psykologordningen røg ind i finanslovmaskinen, og den blev alvorligt amputeret. 15 mio. kr. på årsbasis, det er det, der kan afsættes til denne form for hjælp, en hjælp, som uden tvivl vil kunne lette mange mennesker i deres tilværelse og også uden tvivl vil kunne holde en hel række mennesker fri af problemer, der ellers vil gøre, at de bliver uarbejds-

dygtige eller får andre problemer, der vil give økonomiske vanskeligheder for samfundet.

Netop derfor synes vi, at der burde være en sygesikringsordning og ikke en forsøgsordning. Det skal være en ordning, som ikke er en narresut, enten fordi den kun kommer til at gælde en lille bitte del af landet, eller fordi den kun kommer til at dække en meget lille del af den brede vifte af problemstillinger og vanskeligheder, hvor det er rimeligt at tilbyde psykologhjælp.

Men nu må vi se, hvordan det går, for heldigvis kan man jo se, at der bliver ansat psykologer i en lang række sammenhænge, hvor man ikke tidligere har haft psykologer med. Det vil da være en glædelig udvikling, hvis man også i kommunal og amtskommunal regi vil fortsætte med det. Men vi ønsker, at det skal være en forpligtelse at tilbyde psykologhjælp, og derfor mener vi også, at det skal lovfæstes og indgå i den udvidede totalramme, så amter og kommuner får reduktion.

Køpke Christensen (FP):

Jeg skal på Fremskridtspartiets vegne sige, at vi ser positivt på dette forslag. Vi har stillet os det spørgsmål, hvorfor Fremskridtspartiet ikke er spurgt, for vi havde sådan set lyst til at være medforslagsstillere. Vi er overhovedet ikke uenige i intentionerne. Fremskridtspartiet har i mange, mange år kæmpet for autorisation til kiropaktorer, og det fik vi – til vor tilfredshed naturligvis – igennem i denne folketings-samling. Som sagt ville vi gerne have været medforslagsstillere. Men vi bliver ikke – som vi heller ikke plejer – spor fornærmet over det, og vi vil absolut støtte forslaget alligevel.

Jeg vil lige kort bemærke til fru Karen Højte Jensen med hensyn til finanslovsaftaler, at vi skal naturligvis ikke blande os i, hvordan det hænger sammen. Vi er jo som bekendt ikke med i finanslovforhandlingerne, og derfor synes jeg, at den debat må føres forligspartierne imellem, men jeg mener reelt ikke, at dette har så meget med finanslov at gøre. Det er et beslutningsforslag, som den tidligere taler så rigtigt sagde, og derfor er der masser af muligheder for at finde frem til en løsning på dette område.

Det er ingen hovsaløsning. Jeg mener, at hr. Anders Mølgaards betænkelighed over for forslaget er helt hen i vejret. Jeg kan ikke se, at

[Køpke Christensen]

man skulle være betænkelig ved at kunne garantere borgerne i dette land den bedst mulige behandling, og det er faktisk det, dette handler om. Det kan Fremskridtspartiet kun billige, og vi ser som sagt meget positivt på det foreliggende forslag, fordi vi er overbevist om, at det vil give besparelser længere hen i systemet. Mange alvorligere sygdomme udmøntes med basis i en psykologisk dårlig tilstand, og jeg synes, at det ville være ganske flot, hvis vi kunne garantere vore borgere den optimale behandling, så vi kan spare dagpenge osv. længere fremme i systemet.

Der står i forslaget, at man skal have kandidateksamen fra universitetet eller en tilsvarende uddannelse. Jeg går ud fra, at man har taget højde for, at de, der er uddannet i andre EF-lande, kan praktisere her. Jeg vil gerne spørge forslagsstillerne, om det er korrekt forstået.

Jeg synes nok, at man i et kommende lovfor-slag nærmere skulle præcisere reglerne for, hvornår man kan fratage en autorisation. Det går jeg ud fra også er meningen, men det skulle måske indgå i beslutningsforslaget, så vi kunne tage stilling til det her. Der er selvfølgelig grænser for, hvor vidt man kan gå i en sådan psykologisk behandling, men jeg må samtidig sige, at jeg tror, det bliver svært at give en præcisering på dette område. Jeg vil gerne spørge forslagsstillerne, hvad de havde tænkt sig.

Jeg vil foreløbig sige tak. Fremskridtspartiet ville som sagt gerne have været medfor-slags-stiller, da vi er fuldstændig enige i forslagets intentioner.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg undrer mig lidt over, at hr. Køpke Christensen henviser til min kommentar om finanslovforliget. Jeg har på ingen måde taget Fremskridtspartiet til indtægt for det, der står dér.

Når jeg tog det frem, var det for at henvise til, at der startes et forsøg, og vi vil gerne afvente forsøgets resultater. Det kan jeg forstå at Fremskridtspartiet intet behov har for, og jeg efterlyser derfor hr. Køpke Christensens bud på afgrænsning. Der er jo mange forskellige uddannelser, som jeg nævned. Der er universitetsuddannede cand.psych.er. Der er en gruppe, der kalder sig kliniske psykologer. Der er cand.pæd.psych.er fra Lærerhøjskolen. Der er psykoanalytikere, visse psykiatere, læger, og

hvad med præsterne? Kunne vi få et bud på Fremskridtspartiets ønske om afgrænsning på området?

I øvrigt synes jeg, det var uhyre interessant, at hr. Køpke Christensen kunne fremstille dette forslag som et besparelsesforslag på længere sigt. Det var begrundet i, at hvis man gik til psykolog, kunne man måske senere i sit liv spare det offentlige for udgifter. Hvordan vil hr. Køpke Christensen med dette forslag dokumentere, at der kommer flere eller færre til psykolog? Det mener jeg slet ikke forslaget drejer sig om. Det er overhovedet ikke indeholdt, om folk skal gå til psykolog eller de ikke skal gå til psykolog. Det er der faktisk i dag åben mulighed for, hvad der naturligvis skal være.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Selv om fru Karen Højte Jensen rettede spørgsmålet til hr. Køpke Christensen, vil jeg gerne foregribe begivenhedernes gang en anelse og hjælpe fru Karen Højte Jensen med lidt afklaringer af det, som jeg ikke forstår, nemlig at et flertal under finanslovforhandlingerne har vedtaget, at man vil lave et forsøg, der skal afklare noget med hensyn til, hvilke former for psykologer eller arbejdsopgaver der skal være, og det vil man benytte 7,5 mio. kr. på her og nu og derefter 15 mio. kr. på årsbasis. Det kan man i den sammenhæng ikke få et særlig bredt forsøg ud af, hvis det virkelig var det, man ville. Men jeg tror heller ikke, det var det, man ville.

Jeg tror, at det, man ville, var at tage vinderen ud af det forslag, som man udmærket godt vidste var på vej, nemlig om en autorisation og en sygesikring af psykologer og psykologbistand. Det var det, man ville, og det var derfor, man landede på dette her underlige mismask, som jeg dybt beklager.

Men det skal ikke forhindre, at vi får en titelbeskyttelse og en autorisation af psykologer, og det er ikke vanskeligt, for det er det, der står i forslaget. Det er akademisk uddannede psykologer punkt slut, og hvis der kommer psykologer fra andre lande, der har en tilsvarende uddannelse og kan klare sig på dansk, vil der selvfølgelig ikke være noget i vejen for, at de kan praktisere.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Fru Birgitte Husmark besvarede nu noget af det, jeg spurgte om, og det er tilfredsstillende for mig. Jeg vil gerne sige til fru Karen Højte Jensen, at vi ved, at en stor procentdel af førstegangshenvendelserne til praktiserende læger skyldes psykiske problemer, og Fremskridtspartiets positive holdning til forslaget skyldes, at det giver borgerne en garanti for, at de står over for et menneske med et minimum af uddannelse, når de går til en autoriseret psykolog. Vi mener, det er meget vigtigt, at man kan være sikker på at få den optimale behandling på et så tidligt stadium som muligt, frem for at man kan risikere at komme til en kvaksalver, også fordi det vil medføre besparelser senere i forløbet.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Det var interessant at høre fru Birgitte Husmark nu anfægte motiverne hos de andre partier, der har været med til at aftale forsøgsordningen i finanslovsaftalen. Jeg mener faktisk, det er en fortrinlig aftale, der dér er indgået, men det kan jeg forstå at fru Birgitte Husmark ikke finder.

I bemærkningerne til forslaget står der ganske rigtigt, som fru Birgitte Husmark nævnede det, at autorisationsordningen skal omfatte psykologer med kandidateksamen fra universiteterne, men fru Birgitte Husmark glemte at gøre opmærksom på, at der i bemærkningerne også nævnes begrebet tilsvarende uddannelse, og det er dér, man åbner for andre kategorier, hvilket er årsagen til, at jeg har efterlyst en afgrænsning, for hvad er tilsvarende uddannelse?

I øvrigt synes jeg, det er interessant, at hr. Køpke Christensen står her og siger fra Folketingets talerstol, at det er vigtigt, at mennesker, der hos deres læge bliver henvist til psykolog, kan være sikre på, at den psykolog, de bliver henvist til, har et minimum af uddannelse. Det kunne lyde, som om hr. Køpke Christensen mener, at lægerne i dag henviser til ukvalificerede psykologer.

(Kort bemærkning).

Birgitte Husmark (SF):

Når bemærkningerne er formuleret på den måde, skyldes det kun, at der findes forskellige former for akademiske titelbetegnelser inden for psykologområdet, dels på universitetet, dels på Danmarks Lærerhøjskole, og det er den sidstnævnte, der her er tale om.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Jeg har på intet tidspunkt sagt, at lægerne skulle henvise til ukvalificerede psykologer. Det, jeg mener, er, at patienterne har en garanti for selv at kunne vælge den bedst kvalificerede, hvis der er autorisation for psykologerne. De får en bedre mulighed for at vurdere de pågældende, end de har i dag, hvor der ikke er autorisation, og det tror jeg at selv fru Karen Højte Jensen forstår.

(Kort bemærkning).

Karen Højte Jensen (KF):

Jeg forstår hr. Køpke Christensen sådan, at hvis dette her kommer ind under en sygesikringsoverenskomst med psykologerne, skal man ikke have lægehenvielse for at gå til psykolog. Det er jo et brud på den gældende henvisningsordning til speciallæger, men det er altså en nyordning, hr. Køpke Christensen vil have indført.

Sonja Albrink (CD):

Da mit partis ordfører i denne sag, hr. Duetoft, ikke kan være til stede, skal jeg fremføre CD's synspunkter.

Vi er glade for, at der er opnået flertal for dette forslag. Vi er også glade for, at der nu indføres autorisation og skabes gennemskuelighed på området. Jeg kan derfor sige, at CD stemmer for forslaget.

Elisabeth Arnold (RV):

Debatten her i dag har klart vist, at vi på dette område har to problemer. For det første skal vi prøve at udvide anvendelsen af psykologhjælp til visse grupper, som for det første er beskrevet her i bemærkningerne til forslaget, men som også har været beskrevet i pressen, og som også har været taget i betragtning i forbindelse med indgåelse af aftalen om finansloven for 1992. Det drejer sig om at få en større accept af den type behandling i erkendelse af,

[Elisabeth Arnold]

at der er visse lidelser, som vil kunne mildnes og vil kunne helbredes hurtigere, hvis man får en god og effektiv psykologhjælp. Det er det ene problem. Og jeg mener, der er taget fat på det i forbindelse med finanslovsaftalen, og det er vi fra De Radikales side meget godt tilfredse med.

Det andet problem er, at de patienter, der skal behandles af psykolog, eller som søger psykologbistand, skal have en garanti for en professionel behandling eller i hvert fald en beskyttelse mod kvaksalveri. Jeg synes, spørgsmålet om patientens beskyttelse, hensynet til patienten, er væsentligt at tage frem her. Jeg synes, det er et uheldigt argument at sige, at det er en indskrænkning af friheden til at udøve erhverv. Det er jo ikke rigtigt. Der er masser af muligheder for at slå sig ned som psykoterapeut og som erhvervsdrivende under andre former uden at være autoriseret. Og så kan kunderne selv, hvis de ser sig ordentlig for, vælge at tage den rigtige professionelle behandling, som de søger.

Det er ikke muligt at nedsætte sig som læge eller som advokat, som statsautoriseret ejendomsmægler eller som statsautoriseret revisor uden at have en eller anden form for autorisation, således at den, der søger den pågældendes professionelle bistand, er klar over, at vedkommende er beskyttet mod det helt vanvittige kvaksalveri og er sikker på at få i hvert fald et minimum af professionel behandling. Det hensyn må vi tage til patienter eller til andre, som kommer og lægger deres liv og helbred og penge i professionelles hænder.

Der er mange titler, der ikke er beskyttet. Direktørtitlen er ikke beskyttet – man kan være direktør for en pølsevogn – man kan kalde sig økonom, og man kan sågar kalde sig politiker; den titel er heller ikke beskyttet. Men jeg synes, at vi i disse tilfælde her, hvor folk kommer og søger hjælp hos professionelle, må give patienterne en sikkerhed for, at man kan forlange et vist professionelt niveau af dem, der behandler dem.

Jeg synes ikke, der er nogen grund til at afvente forsøgsordningen. De to ting skal ses helt adskilt. Jeg synes ikke, der er nogen grund til at tøve med at skride til autorisation af psykologerne. Der har desværre været tilfælde, hvor folk er blevet meget skidt behandlet og er kommet meget dårligt ud af kontakt med psy-

kologer, som ikke var deres opgave voksen. Derfor er vi glade for, at forslaget nu endelig kommer frem til beslutning.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Kristeligt Folkeparti er også positivt over for, at vi får set på, hvor meget man egentlig skal kunne, og hvad der skal til for at kalde sig psykolog. Når vi mener, at det er nødvendigt at få styr på det, hænger det sammen med, hvor mange steder man bruger psykologer. Dette spørgsmål har vi ikke været så meget inde på i dag, men vi ved, at psykologer bruges i mange sammenhænge, og at deres ord – efter min mening – har alt for stor vægt. Men når man kommer ud for, at en psykolograpport kan få afgørende betydning for mennesker, er det på den anden side også meget væsentligt, at de mennesker, der udarbejder rapporter og kalder sig psykologer og ansættes som psykologer, også har en viden, en uddannelse, som gør dem egnet til det, og at de derefter også kan kræves til regnskab for den rapport og det, de udarbejder.

Det hænger for mig meget nøje sammen, og derfor er jeg meget positiv over for tanken om at finde et grundlag, hvor man fastslår de krav, der skal stilles til psykologer, og så kan man jo diskutere i den kommende tid, om det skal være lige præcis det, der er nævnt i beslutningsforslaget, eller om der skal andre ting med.

De andre spørgsmål, der har været fremme, nemlig hvor ofte de skal bruges, om der skal være sygesikring, og om enhver skal kunne gå til psykolog, mener jeg til gengæld det er nødvendigt at drøfte. Der kunne jo tænkes en ordning, hvor der skete lægehenviisning, efter at lægen havde konstateret, at det foreliggende problem lå uden for hans kompetence, og der kunne også tænkes henviisning til en præst eller andre, som i givne situationer kunne gøre en indsats for at løse det aktuelle problem.

Vi har jo set, at det efter store katastrofer kan være nødvendigt, at tilbudet er der. Ikke sådan at forstå, at det skal være obligatorisk for alle, men tilbudet skal være der, og det skal naturligvis være der uafhængigt af patienternes økonomiske formåen.

På den anden side er jeg også meget modstander af, at alle mennesker render til psykolog og tror, at enhver kan blive helbredt, og at ethvert barn kan få løst sine problemer i sko-

[Inger Stilling Pedersen]

len, når bare man henviser det til en skolepsykolog osv.

Der er altså for mig at se nogle emner her, som det er meget vigtigt at få diskuteret og finde nogle klare linjer for, for overdreven brug af psykologer er vi fra Kristeligt Folkeparti også modstandere af.

Jeg tror, at dette forslag kan lægge op til, at vi i udvalget overvejer, om det er muligt at knytte et særligt ansvar til titlen som psykolog, således at man også kan kræve den pågældende til regnskab for behandlingen, og at man drøfter, i hvilket omfang det vil være rimeligt, at f.eks. sygesikringen måske på længere sigt skulle betale psykologhjælp, og endelig de negative sider ved en overdreven brug af psykologbehandling.

Men jeg vil gerne slutte af med at sige, at psykologer i Danmark efter min mening har alt for megen magt. De er med til at afgøre skæbner, hvad de ikke burde kunne, idet de sidder som dommere, uden at retssystemet er i orden. Derfor er jeg positiv over for en ordning, der sikrer, at mennesker, der søger en psykolog, også ved, hvem de har at gøre med, og at den pågældende kan kræves til regnskab, fordi vedkommende har en baggrund og en viden, der gør det muligt – også for de diagnoser, der stilles.

Ingrid Rasmussen (S):

På forslagsstillernes vegne vil jeg gerne sige tak til Fremskridtspartiets ordfører og Kristeligt Folkepartis ordfører for støtte til forslaget. Jeg er ærgerlig over, at regeringspartierne ikke vil støtte dette beslutningsforslag, for som fru Birgitte Husmark sagde, er det dog kun et beslutningsforslag.

Vi havde håbet, at forsøgsordningen på finansloven ville have lettet gangen for dette beslutningsforslag på nuværende tidspunkt, men det skulle altså ikke være således.

Der blev stillet det direkte spørgsmål, om autorisation af psykologer også skulle gælde personer f.eks. fra andre EF-lande. Fru Birgitte Husmark svarede til dels på det. Jeg har den holdning, at en sådan afgørelse selvfølgelig må lægges op til det autorisationsnævn, der er nævnt som punkt 2 i beslutningsforslaget. Det vil være det rette sted at få afklaret spørgsmålet om en godkendelse af vedkommende ansøgere.

Der blev sagt noget om, hvem lægerne henviser til. Selvfølgelig henviser læger i dagens Danmark ikke til uuddannede psykologer; det er der ingen af os der kan forestille os. Men personer, der søger psykologhjælp, og som slår op i dagspressen, står over for et så varieret udbud, at det næsten ikke er til at forholde sig til. Man må formode, at de personer, der har brug for en sådan hjælp og slår op på de sider, er i en personlig krise, og en psykisk krise af en eller anden art gør det ikke lettere for nogen at sortere imellem, hvem der er kvaksalver, og hvem der er psykolog med de kvalifikationer, som vi efterlyser.

Personer, der søger psykologhjælp, må kunne få en klar stillingtagen til indholdet af titlen, inden de går i gang med en behandling; ellers mener jeg det er en form for bedrag. Jeg synes, dette forslag lægger op til at være bare et lille skridt i retning af at imødegå en udnyttelse af andre i et samfund, hvor vi jo godt ved at det er de frie kræfters spil, der råder på mange områder.

Jeg kan ikke lade være med at sige, at når vi taler om eksempelvis autorisation til revisorer og ejendomsmæglere, er det døde ting, vi taler om, med en økonomi bagved. Når vi taler om autorisation af og titelbeskyttelse for psykologer, er der tale om en behandling af mennesker og dermed noget, som det er umådelig svært følelsesmæssigt at stille noget op imod, hvis det er en kvaksalver, der er inde i billedet.

Jeg vil til afslutning sige, at jeg ikke umiddelbart synes, at den forsøgsordning, der blev aftalt i forbindelse med finansloven, skal blandes ind i dette her. Jeg synes, det er to ting, vi må holde ude fra hinanden. Lad forsøgsordningen vise, hvilke afgrænsninger den kommer frem til, og så må vi tage en evaluering af det, når tiden er inde til det.

Jeg mener ikke, det er noget særlig stort skridt at lægge op til at få en autorisation og titelbeskyttelse for psykologer. Det er en simpel sikring af, at vi som forbrugere får den hjælp, vi har behov for, når vi søger den, og ikke risikerer at komme til at stå over for en kvaksalver.

Sundhedsministeren (Ester Larsen):

Jeg må konstatere, at vi ikke er påfaldende enige om indholdet i dette beslutningsforslag. Når jeg alligevel vover at tage ordet, er det ik-

[Sundhedsministeren]

ke for at gentage debatten eller at give anledning til, at vi begynder forfra, men fordi jeg synes, der er nævnt nogle forhold, som kræver en kommentar.

Jeg har meget svært ved at forstå, at dette forslag, som alene er et forslag om titelbeskyttelse og autorisation – et forslag, der på ingen måde berører forholdet til, hvem der skal have psykologhjælp, hvem der skal betale den, og i hvilket omfang den skal benyttes, men alene er et titelautorisationsspørgsmål – kan føre til, at man siger: Af hensyn til kvaliteten af psykolograpporterne i de sager, der bliver behandlet i kommunale socialforvaltninger eksempelvis, må vi have en autorisationsordning. Jamen der er jo ingen sammenhæng i den argumentation.

Mig bekendt er der ikke én eneste kommune, der har ansat ikkeuddannede psykologer som psykologer. De offentligt ansatte psykologer er blevet målt og vejret på deres uddannelseskriterier, inden de er blevet ansat, og derfor synes jeg ikke, der er nogen form for argumentation at hente i de forhold.

Endvidere bliver der brugt det udtryk, at man lægger liv og helbred i andres hænder, og at man derfor er nødt til at udelukke en hel del mennesker fra at benytte sig af titlen psykolog. Jamen er vi på vej til, at enhver form for behandling skal diskrimineres? Skal vi til at tage afstand fra alternative behandlingstilbud, som en lang række mennesker finder stor glæde ved, selv om de pågældende behandlere ikke er autoriserede?

Der danner sig en myte om farligheden af psykologbehandling. Jamen hvor er beviserne for, at dette er så usigelig farligt? Sundhedsstyrelsen, som er rådgiver på dette område, skønner ikke, at der er tale om farlighed, og hvis man støder på eksempler, hvor der er begået kvaksalveri, kan man konfrontere udøverne med de bestemmelser, vi har i lægeloven.

Jeg synes, vi skal prøve at holde tingene ude fra hinanden, sådan at vi i denne debat alene forholder os til det, som er beslutningsforslagets indhold, nemlig en faggruppes ønske om titelbeskyttelse og om autorisation.

Birgitte Husmark (SF):

Jeg synes, det er en beklagelig situation, vi står i, med en sundhedsminister, som er så meget i modsætning til et folketingsflertal, men det er ikke nogen uvant situation, desværre

heller ikke når det gælder psykologautorisation, idet en lang række sundhedsministre og indenrigsministre har været utrolig vanskelige at få i tale. Det sidste håber jeg imidlertid ikke vil blive tilfældet i forholdet til den nuværende minister med hensyn til at udarbejde et så godt forslag som muligt.

Når vi når til at skulle behandle et lovforslag om autorisation af psykologer, er det jo vigtigt, at vi har det bedst mulige grundlag at arbejde ud fra, og i den forbindelse vil jeg appellere kraftigt til sundhedsministeren om, at hun tager kontakt med alle relevante instanser, herunder ikke mindst Dansk Psykologforening, som har erfaring med en privat ordning, og man har jo fået besked på at understrege, at det netop er en privat ordning. Men ikke desto mindre ville det være meget fint, ikke mindst for de mennesker, der benytter sig af psykologhjælp og gerne vil have den bedst mulige beskyttelse med hensyn til at vide, hvem de kaster deres sjæl og deres følelser i hænderne på, at der bliver lavet et godt og sagligt stykke arbejde, som vi derefter kan vedtage her i Folketinget. Det vil jeg som sagt indtrængende appellere til ministeren om at tage vare på.

Køpke Christensen (FP):

Ministeren var inde på begrebet liv og helbred, og som jeg mener en tidligere taler var inde på, er det også vores opfattelse, at det arbejde, der udføres af advokater, revisorer osv., ikke er sammenligneligt med det, der hedder liv og helbred, altså sundhedstilstanden i Danmark. Vi synes ikke, liv og helbred skal tilsidesættes i forhold til den behandling, man får hos en advokat og en revisor osv., og derfor er det stadig væk vores opfattelse, at det er det rigtige, at befolkningen selv kan tage stilling til, hvilken behandling man ønsker. For det er jo det, det går ud på. Man har stadig væk den personlige frihed til selv at vælge. Der er ikke tale om, at man med dette beslutningsforslag tager afstand fra nogle behandlere, hvad ministeren også var inde på. Det er jo slet ikke det, det handler om. Man har stadig væk den personlige frihed til at vælge behandler. Det gøres bare mere klart for de pågældende, der ønsker en sådan behandling, hvad og hvem man går til. Det er det eneste, beslutningsforslaget går ud på. Og jeg kan ikke i min vildeste fantasi forestille mig, at det er noget, man kan have noget imod.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Der er foretaget ændringer i følgende udvalg:

Miljø- og Planlægningsudvalget (17/1 92):

Udtræder: Lone Dybkjær (RV)
Nyt medl.: Marianne Jelved (RV)
Udtræder: Marianne Jelved (RV)
Ny stedf.: Lone Dybkjær (RV)

Sundhedsudvalget (17/1 92):

Udtræder: Elisabeth Arnold (RV)
Nyt medl.: Lone Dybkjær (RV)
Udtræder: Ole Vig Jensen (RV)
Ny stedf.: Elisabeth Arnold (RV)

Landbrugs- og Fiskeriudvalget (17/1 92):

Udtræder: Hans Jørgen Andersen (FP)
Nyt medl.: Niels Højland (FP)

Socialudvalget (20/1 92):

Udtræder: Qvist Jørgensen (S)
Ny stedf.: Hans Jørgen Jensen (S)

Folketingets næste møde afholdes i morgen, onsdag den 22. januar 1992, kl. 13.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvide til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 14.56
